

בבית המשפט העליון

רע"א 5411/09

בפני: כבוד השופט א' רובינשטיין

המבקש: מיכאל דהן

נגד

המשיב: מנהל מס רכוש וקרן פיצויים

בקשת רשות ערעור על החלטת בית המשפט המחוזי בנצרת
(השופטת הלמן) מיום 27.5.09 בתיק ע"ש 105/09 שניתנה
על ידי השופטת הלמן אסתר

בשם המבקש: עו"ד עופר טל

החלטה

א. בקשת רשות ערעור על החלטת בית המשפט המחוזי בנצרת (השופטת הלמן)
מיום 27.5.09 בתיק ע"ש 105/09.

ב. המבקש, שהכנסותיו מתיירות נפגעו במהלך מלחמת לבנון השנייה, הגיש לבית
המשפט המחוזי בנצרת ערעור על החלטת ועדת ערר לפי חוק מס רכוש וקרן פיצויים,
תשכ"א-1961. כיון שעררו של המבקש נדון בפני ועדת הערר אזור המרכז, הורה בית
המשפט המחוזי (לאחר קבלת עמדות הצדדים בסוגיה) על העברת הדיון לבית המשפט
המחוזי בתל אביב, לו מסורה הסמכות המקומית לפי תקנה 12א(ב) לתקנות מס רכוש
וקרן פיצויים (תשלום פיצויים) (נזקי מלחמה ונזק עקיף), תשל"ג-1973.

ג. בבקשה הנוכחית נטען, כי מתחילה ראוי היה, שהועדות הדנות בתביעות
שיסודן במלחמת לבנון השנייה יוקמו באזור הצפון. נטען, כי שגה בית המשפט המחוזי
כשלא דן בטענות המבקש - במישור הנורמטיבי והמעשי - לגבי הצורך בהקמת ועדות
באזור הצפון, ולגבי אי התאמתן של ועדות באזורים אחרים לדון בתביעות אלה. עוד

נזכרה הדרך הארוכה עד להקמת ועדות הערר (תוך הפניה לבג"ץ 5587/07 עוזיאל נ' מס רכוש וקדן פיצויים (לא פורסם)), והקשיים הנובעים מהפער בין מקום מושבם של התובעים (הוא גם המקום בו מוגשות התביעות ובו יושב פקיד השומה הדן בהן), למקום מושבו של ועדות הערר ומושב בתי המשפט המוסמכים לדון בהחלטותיהן.

ד. בתגובת המשיבה (מיום 8.9.09) נטען, בין היתר, כי הבקשה אינה מעוררת שאלה הראויה להתברר בגלגול שלישי (ר"ע 103/82 חניון חיפה בע"מ נ' מצת אור (הדר חיפה) בע"מ, פ"ד לו(3) 123), וכי אין עילה לקבלה - כיון שגם המבקש מודה שלפי התקנות מסורה הסמכות לבית המשפט בתל אביב. נטען, "כי להקמת ועדות הערר קדמו חבלי הקמה מרובים", וכדי לייעל את הטיפול נותבו העררים למספר ועדות. נמסר עוד, כי הועדות באזור חיפה והצפון דנו בעיקר בעררים אשר הוגשו על החלטות באשר לפיצוי בגין נזק ישיר, ולועדות בתל אביב ובירושלים הופנו עררים שעניינם נזק עקיף.

ה. לאחר העיון אין בידי להיעתר למבוקש, אף שהמדינה הותירה לשיקול דעת מתן רשות ערעור (להבדיל מעמדתה בנושא לגופו); לא ראיתי טעם לקבל את בקשת רשות הערעור אך לדחות את הערעור בנסיבות, כמתחייב מהדין. בכל הנוגע לסמכות העניינית, קובעת תקנה 12א(ב) לתקנות הנזכרות:

"12א. ערעור לבית משפט מחוזי

(א) על החלטת ועדת הערר ניתן לערער, בבעיה משפטית, לבית המשפט המחוזי תוך 30 ימים מיום שהובאה ההחלטה לידי המערער.

(ב) הערעור יוגש לבית המשפט המחוזי שבאזור שיפוטו נמצא מענה של ועדת הערר."

הלשון פשוטה וברורה, ומסיבה זו לא נפלה טעות בהחלטת בית המשפט המחוזי בנצרת, שבנסיבות היתה מחויבת. אין בכך כדי לשלול את העובדה שהגיונון המהותי של טענות המבקש בצדן, אך בכך אין כדי ליצור סמכות מקומית. בכל מקרה, טענות כלפי החלטת הועדה (לרבות טענות כלפי סמכותה לדון בתיק מסוים) ניתן להעלות במסגרת הערעור שיישמע בבית המשפט המחוזי בתל אביב. כמובן שמוטב היה עשרת מונים אילו מתחילה היו הועדות מתכנסות באזור הצפון. בעניין עוזיאל ציינתי, כי לא על ההתנהלות בנושא זה "תהא תפארתו של הממשל הישראלי". אך באותה פרשה נמסר גם, כי "בימים אלה מונו גם יושבי ראש ועדות חיפה והצפון". יתכן שעניינו של המבקש נדון בטרם הוקמו ועדות אלה, או ששיקולי עומס הם שהביאו להרחקת מקום

הדיון. טוב תעשה המשיבה אם תיתן דעתה לטענות המבקש, ואני רוצה לקוות כי בניהול התיקים ניתנת מחשבה "מעשית" לטרח הנגרמת לאזרח מן הצפון הנשלח תל-אביבה; אך אין בכך כדי להצדיק משפטית התערבות בהחלטת בית המשפט המחוזי.

ו. משפטית אמרתי, והיגיון מהותי אמרתי. במובן המהותי צודק המבקש, כי מתחילה היה מקום למנות את ועדות הערר באזוריהן הרלבנטיים, וכבר נדרש בית משפט זה לכך בעניין עוזיאל. מדרש פליאה היא על שום מה נושא שכזה, היורד ללב יחסו של המינהל הממשלתי לאזרח, לא מצא את פתרונו הראוי, והאזרח נאלץ לכתת רגליו למחוזות רחוקים יחסית, גם אם ארצנו אינה רחבת ידיים. האם ניתן המינהל הממשלתי דעתו לכך?

ז. אך משפטית כאמור, לא אוכל להיעתר לבקשה, ואין טעם לעסוק בפרשנות המוציאה את הדין מידי פשוטו, גם אם פשוטו לא היה מעשית פשוט דיו לאזרח. משהוקמו ועדות הערר במקום שהוקמו, אין מנוס מפניה לבתי המשפט המחוזיים שקבע הדין. פסק דין זה, במבט צופה פני עתיד, מובא לידיעת היועץ המשפטי לממשלה עם העתק פסק הדין בעניין עוזיאל. כן יובא לידיעת השר הממונה על השירות לאזרח במשרד ראש הממשלה.

ח. אין צו להוצאות, שבצדק גם לא נתבקשו.

ניתנה היום, כ"ו באלול התשס"ט (15.9.09).

ש ו פ ט